

Papradník

Noviny
obce Papradno

Ročník XVII

1/2019

apríl

Štvrťročník

Slovo starostu

Vážení spoluobčania, milí čitatelia!

Snečné lúče naberajú na sile a postupne prebúdzajú prírodu zo zimného spánku. V záhradách a záhradkách začína pracovný ruch tak, ako to na správnej dedine býva, a stopy po zime by sme našli už len v nejakých zápačiach našich papradnian-ských hôr.

Sneh - starosti a financie

Tohtoročná zima bola bohatá na snehovú nádielku a z obecného rozpočtu nám vyťahla 8 000 € na odpratávanie snehu. Pozitívom snáď bude zníženie deficitu podzemných vôd. Traktory už nemali kam vyhŕňať sneh, tak sme niektoré ulice museli bagrami uvoľňovať a sneh odvážať. Niektorí občania aj v týchto kritických situáciách parkovali autá na miestnych komunikáciách, niektorí zase vyhrnuli sneh z dvora a nechávali ho na ceste, čo znemožňovalo prejazd ostatným a aj ohŕňanie traktorom. Veľa problémov nastalo i padaním snehu zo stiech na miestne komunikácie. Nepomáhajú výzvy a napomenutia ohľadom parkovania a aj montáže snehových záchytov. S pribúdajúcim snehom ako keby rástla sebeckosť a bezohľadnosť niektorých ľudí. Vzhľadom k týmto skutočnostiam pripravíme všeobec-

Magická sila jari

Poslovia jari – snežienky a spev vtáčikov nás sprevádzajú už niekoľko týždňov a my si zvykáme, že rýchlo plynie čas nielen nám ľuďom, ale aj príroda mení svoje zvyky. Ved' jar už máme len niekoľko dní a hneď nastupuje letné počasie. Ale aj tak sme vd'ační, že si stále môžeme užívať všetky štyri ročné obdobia – ich krásu a rozmanitosť. Nájdime si čas vychutnávať posledné jaré dni, krásu pučiacych stromov, rozkvitnuté jaré kvety, štebot vtáčikov, nenáhlivé susedské posedenie. Žime každý deň naplno, vychutnávajme si prítomný okamih a možno aj čas počká. Želáme vám pokojné a radostné prežitie veľkonočných sviatkov.

Redakcia

ne záväzné nariadenie, ktoré umožní finančný postih za parkovanie, ktoré obmedzuje premávku a odpratávanie snehu, ale aj odpratanie padnutého snehu na náklady vlastníka nehnuteľnosti.

Pribúda roboty pri separovaní odpadu

Aj rýchlo meniaci sa legislatíva nám prináša veľa problémov a štát prenáša množstvo kompetencií na obce bez finančného zabezpečenia. Štát zvyšuje od tohto roku poplatok za skládovanie (okrem tohto poplatku platíme aj odvoz a likvidáciu), ktorý sa bude odvíjať od percentuálneho pomeru vyseparovaného odpadu z celkového objemu komunálneho odpadu. Zjednodušene povedané, čím viac vyseparujeme, tým menej zaplatíme za komunálny odpad. Tu musím poďakovať všetkým spoluobčanom, ktorí separujú. Dostali sme sa do poplatku

10 € za tonu (doteraz sme platili 5 €), no zároveň musím smutne konštatovať, že máme aj veľa rodinných domov, kde neseparujú odpad vôbec. Keby existoval reálny spravodlivý meter na každého, tak títo by sa dostali do tarify 17 € za tonu. Možno až potom by si uvedomili, že nutne treba urobiť niečo, aby sme zanechali (a hlavne oni) kus zelene a dýchatelne ovzdušie aj pre naše deti.

Pre deti jedlo zadarmo

Obedy zadarmo – pekne to znie, no nebude to až tak zadarmo. Obce musia dokúpiť do septembra technické vybavenie do školských jedální, navýšiť a aj zaplatiť pracovné sily. Musíme zabezpečiť obed pre každého žiaka, ktorý bude na vyučovaní, obed sa musí zjesť v jedálni, musíme sa zmestiť do sumy 1,2 € za porciu. Túto sumu

Pokračovanie na str. 2

Fašiangový sprievod na Košiaroch

Slovo starostu

Pokračovanie zo str. 1

nám preplatí štát, navýšenie si máme uplatniť u rodičov. Na druhej strane nie všetci rodičia tieto obedy chcú, nie každý deň sa dá variť, čo deťom chutí, takže si myslím, že veľká časť jedla skončí tam, kde by nemala končiť. Budeme sa snažiť najšť optimálne riešenie, ktoré nám umožní zákon.

Hospodárime dobre

Na prvom zasadnutí obecného zastupiteľstva sme schválili rozpočet, v ktorom sme vďaka dobrému hospodáreniu z predchádzajúcich rokov mohli naplávať veľa projektov. Plánujeme asfaltovanie ďalších úsekov miestnych komunikácií, vybudovanie I. etapy vodovodu pod Holý vršek, rozšírenie vodovodu pod Kremnicou, oplotenie medzi cintorínom a farskou záhradou, vybudovanie chodníkov v novej časti cintorína a tým aj vytýčenie presných hraníc pre hrobové miesta, výmenu radiátorov v zdravotnom stredisku, opravu komína na domove sociálnych služieb, vybudovanie outdoorového ihriska za školou, rekonštrukciu rozhľadne a aj prístreškov na Javorníkoch, opravu strechy nad kinosálou kultúrneho domu, dokončenie fasády na kultúrnom dome, zakúpenie technického vybavenia zberného dvora, rekonštrukciu elektrických rozvodov na hasičskej zbrojnici a určite sa ešte niečo vyskytne v priebehu roka. Veľmi rád by som tu spomenul aj novú prístupovú cestu s parkovacími miestami so severnej strany kostola, no realizácia stavby je

na rozhodnutí dvoch vlastníkov pozemkov.

Spracovali sme projekty na výmenu umelej trávy na multifunkčnom ihrisku, ako aj vybudovanie detského ihriska v areáli TJ. Tiež projekt financovaný z eurofondov na rekonštrukciu kotelne a vykurovania kultúrneho domu i projekt na prestavbu miestnosti pre Podžiaran a Podžiaranček.

Dedina roka?

A plánujeme naše krásne Papradno zapojiť do súťaže Dedina roka 2019, no zapojiť sa neznamená zúčastniť sa, ale vyhrať. Verím, že to spoločne dokážeme. Verím, že spoločne dokážeme urobiť všetko, čo sme si naplánovali.

Ploty pribúdajú a rozdeľujú

Objavili sa nám žiadosti na ohradenie pozemkov nachádzajúcich sa v miestnej časti Vrchová. Je mi troška ľúto, že na tejto krásnej, otvorenej ploche, ktorú udržiava Anna Beniková a po ktorej sa po zbere sena preháňajú ovce a zároveň patrí k tým najkrajším miestam nášho katastra, budú oplotené plochy s prístreškami na náradie. Budovanie plotov je pre niektorých Slovákov životný štýl. Najlepšie sú betónové a tie čo najvyššie. Stačí prejsť pár kilometrov k susedom na Moravu a tam takýto plot nenájdete. Sused vidí na suseda, dokáže sa s ním ponad živý plot porozprávať, ba dokážu sa aj ponúknuť tým, čo napiekli či pohárikom.

V závere vás chcem pozvať na všetky akcie, ktoré s obecným zastupiteľstvom organizujeme, a popriať vám krásne veľkonočné sviatky. **Ing. Roman Španihel**

Profesor Hričovský v Papradne

V sobotu 16. marca profesor Ing. Ivan Hričovský urobil rez starých stromov vo farskej záhrade a následne besedoval v kultúrnom dome s občanmi o záhradníctve.

Daniel Šramčík a Paulína Akajíková oslávili diamantovú svadbu.

Matričné okienko

* Víťame vás

Richard Gabriš
Miroslav Cibulka
Jozef Žilínčik
Patrik Lališ
Radovan Melich
Dominik Martinec

Svadby

16. 2.

Ľubomír Baštek
Ružena Hromadiková

23. 2.

Adrián Gajdoš
Lucia Balušíková

Diamantová svadba

17. 1.

Daniel Šramčík
Paulína Akajíková

Zomreli

Kamila Štrbáková (1937) 16.12.
Vendelín Levčík (1943) 17.12.
Helena Hřebíčiková (1928) 22.12.
Jozef Hausner (1958) 29.12.
Vilma Macháčková (1939) 2.1.
Jozef Levčík (1955) 2.1.
Pavol Hikaník (1956) 8.1.
Irena Baculíková (1940) 16.1.
Jozef Cedzo (1941) 24.1.
Ján Lacko (1955) 27.1.
Ladislav Jánošík (1951) 4.2.
Anastázia Balušíková (1944) 1.2.
Ľudmila Fujašová (1931) 9.2.
Ladislav Strašík (1943) 18.2.
Ambro Turičik (1931) 4.3.
Vendelín Hlinčík (1927) 14.3.
Mária Urbanovská (1957) 31.3.

Štatistika za rok 2018

Počet obyvateľov k 31.12. 2017:	Počet zomretých:
mužov 1 220	18 mužov
žien 1 226	15 žien
2 446	Prišľahovalo sa:
Počet obyvateľov k 31.12. 2018:	38 občanov
mužov 1 226	(19 mužov a 19 žien)
žien 1 211	Odsľahovalo sa:
2 437	37 občanov
Počet narodených detí:	(22 mužov a 15 žien)
9 dievčat	
14 chlapcov	

Burza splnila účel

Už tretí rok sa estrádna sála kultúrneho domu zaplnila najrôznejším oblečením, ktoré ľudia z Farnosti Papradno priniesli, aby sa „posunulo ďalej“. Burza oblečenia aj tento raz ukázala, že ľudia si chcú navzájom pomáhať. Napríklad aj darovaním nepotrebného oblečenia. Do jej organizovania sa aktívne zapájajú zamestnanci obecného úradu, dobrovoľné zložky a mnohí farníci, ktorí strávia hodiny rozkladáním a triedením oblečenia. No keď prichádzajú ľudia (a prichádzali z celej doliny), aby si vybrali oblečenie, ktoré im ešte poslúži, tak je to obrovské zadost'učinenie, že to všetko stojí za to. Tento rok sa mnohí (najmä cudzí) nespomali pýtať, kde oblečenie treba zaplatiť a koľko stojí. Po odpovedi, že je to od ľudí zadarmo, sa na ich tvárach často zračilo údiv a vďaka. Aj takýmito maličkosťami môžeme meniť svet k lepšiemu a šíriť dobro. Oblečenie, ktoré sa počas burzy nerozdalo, sa opäť „posunie ďalej“, aby pomohlo v inom meste či dokonca inom štáte.

V našej obci

BOLO

25. decembra

sa o 14.00 h vo sviatočne vyzdobenom Kostole sv. Ondreja v Papradne predstavili žiaci ZŠ s MŠ a DFSk Podžiaranček vystúpením **Jasličková pobožnosť**, ktoré neodmysliteľne patrí k vianočným sviatkom a v našom kostole sa stalo tradíciou.

26. decembra

Farský úrad Papradno a FSK Podžiaran usporiadali v Kostole sv. Ondreja **vianočný koncert Od Betléma ňedaľeko**. Na koncerte vystúpili okrem FSK Podžiaran aj FSK Bukoviny, Matej Kysel z Jasenice a mládenci z FSK Škrupinka. Účinkujúci boli odmenení neutíchajúcim potleskom.

29. decembra

sa uskutočnil v M-bare Papradno gitarový koncert obľúbeného gitaristu Lukáša Fodreka.

31. decembra

sa priaznivci turistiky vydali na tradičný **výstup na Bukovinu** v obci Brvnište. Od 23:00 h vedenie obce s občanmi a priateľmi Papradna spoločne slávil ukončenie roku **2018 a vítali nový rok 2019** v priestoroch amfiteátra, KD a pri OÚ. Bolo pripravené občerstvenie, hudbu zabezpečil DJ BO a nový rok sme uvítali ohňostrojom.

19. januára

usporiadal Dobrovoľný hasičský zbor Papradno svoj **I. reprezentačný ples hasičov** v estrádnej sále KD. Hostami plesu boli Beáta Dubasová a Heligónkarky troch generácií, moderátorom večera Milan Kovačik „YETTI“.

Výborná zábava trvala do samého rána.

2. februára

ZRŠ a vedenie ZŠ s MŠ Papradno pripravili rodičom a priateľom školy **40. rodičovský ples** v KD Papradno. V programe sa predstavovali žiaci ZŠ, súkromnej umeleckej školy, DFSk Podžiaranček a divadelná skupina Kapor na scéne. Do tanca hrala skupina BONITA. Občerstvenie bolo ponúkané formou švédskych stolov.

9. februára

nás starosta obce privítal v KD na **XI. obecnom plese**, ktorý pripravilo vedenie obce a poslanci OZ. Hostom programu boli FSK Podžiaran a český spevák Dalibor Janda. Do tanca hrala cimbalová muzika a hudobná skupina BONITA. Plesajúcim bolo ponúkané skvelé občerstvenie formou švédskych stolov.

17. februára

„Dobre bolo, málo bolo, tak to dáme ešte raz“. Pod takýmto názvom sa uskutočnila repriža hodového programu FSK Podžiaran Z rozprávky do rozprávky a DFSk Podžiaranček. A opäť s veľkým úspechom. Návštevníci mohli pri vstupe do kinosály venovať dobrovoľné vstupné, ktoré bolo určené pre deti z folklórnej skupiny. Spolu sa vyzbieralo 504,90 €. Ďakujeme.

2. marca

sme fašiangovali. O 14:00 h sa vydal **sprevod masiek** od zdravotného strediska cez Košiare smerom k amfiteátru, kde bola disco zábava a občerstvenie. Večer sme si zatancovali v estrádnej sále KD na tanečnej zábave.

5. marca

predvečer sme ukončili fašiangové obdobie v priestoroch amfiteátra, kde sa FSK Podžiaran predstavila tradične výborným programom **Pochovávanie basy**.

6. apríla

usporiadalo Považské osvetové stredisko Považská Bystrica v Kultúrnom dome Papradno regionálnu postupovú súťaž a prehliadku hudobného folklóru **PAPRADŇANSKÉ KUBEČKO**.

14. apríla

na **Kvetnú nedeľu** bol v priestoroch amfiteátra stánkový predaj medovníkov a remeselníckych výrobkov. Skupinky dievčat z DFSk Podžiaranček „**chodzením po máji**“ pripomenuli spoluobčanom starý papradniarsky zvyk.

BUDE

20. – 22. apríla

sa uskutoční na Kolibe v Papradne otvorenie **Salašnickej sezóny**. Tento veľkonočný víkend vás pozývame na Kolibu ochutnať jahňacie špeciality.

21. apríla

sa môžu priaznivci turistiky zúčastniť **Veľkonočného výstupu na Holý vršok**. Zraz turistov je o 13:00 h pri budove obecného úradu.

28. apríla

pozýva obec Papradno všetkých milovníkov tónov heligónok na **XI. ročník stretnutia heligónkarov** do kinosály Kultúrneho domu Papradno.

30. apríla

postavíme za spevu FSK Podžiaran pri KD **máj**. Sprievodným podujatím bude **spomienka** na oslobodenie občanov Papradna.

5. mája

Sviatosť birmovania v Kostole sv. Ondreja v Papradne.

11. mája

oslávim o 14:00 h v kinosále KD **Deň matiek**.

12. mája

sa uskutoční **stretnutie na Javorníku – Stratenci**. Položením vencov pri pamätníku si pripomenieme výročie ukončenia II. svetovej vojny. **Naši tretiaci prístúpia k prvému sv. prijímaniu v našom kostol.**

18. mája

pozýva obec Papradno v spolupráci s Považským osvetovým strediskom Považská Bystrica a FSK Podžiaran priaznivcov folklóru na **krajskú súťaž Papradňanské kubečko**.

25. mája

Bačova cesta na Kolibe Papradno bude oslavou salašníctva v našom regióne. Všetci ste srdečne vítaní.

31. mája

s váňaním mája pri kultúrnom dome pomôžu dobrovoľní hasiči a turisti našej obce.

2. júna

organizuje obec Papradno a ZŠ s MŠ na školskom ihrisku oslavu **Medzinárodného dňa detí**.

8. júna

sa uskutoční **koncert žiakov SZUŠ – pobočka Papradno** o 15:00 h v kinosále KD pod vedením Mgr. Juraja Šipeka.

23. júna

sa milovníci folklóru môžu tešiť na V. ročník folklórneho festivalu **V srdci Javorníkvo**. Sprievodným programom bude prezentácia knihy receptov dávnych papradniarskych jedál a ochutnávkou niektorých z nich.

Beáta Dubasová na plese hasičov.

Každoročne sa fašiangového sprievodu masiek zúčastňujú deti Miroslavy Balušikovej s mimoriadne nápaditými maskami, za čo mame Mirke patrí veľká vďaka.

Nemusíme sa báť

Zmena ročných období i striedanie období liturgického roka má pre nás veľký význam. Rok čo rok slávime Veľkú noc, pred ktorou prežívame Veľký pôst ako obdobie prípravy. Oboje je pre nás dôležité. Veľká noc môže byť pre niekoho iba jedným z mnohých sviatkov, kedy sa dobre naje, absolvuje pár návštev, odpočinie si. Pre skutočne veriaceho je však Veľká noc najväčším a najdôležitejším sviatkom v roku, pretože tu slávime víťazstvo – Ježišovo víťazstvo nad smrťou, aj nad našou smrťou. Preto je pre nás významné aj obdobie Pôstu, lebo cez Ježišovo utrpenie a smrť môžeme nahliadnuť aj do reality nášho života, ktorou je naše umieranie, naša smrť.

Nie moc radi o tom hovoríme, ale každý z nás sa bojí smrti. Prečo? Predovšetkým preto, že vo chvíli umierania budeme musieť zanechať všetko, čo máme radi na tomto svete. Budeme musieť zanechať všetko, čo máme, čo malo pre nás hodnotu, čo bolo naším vlastníctvom. Bude treba opustiť osoby, ktoré pre nás tak veľa znamenajú... Ale najviac sa bojíme toho, čo bude po smrti. Na prahu večnosti budeme stáť pred niečím úplne novým, pred niečím, čo nepoznáme. A toho, čo nepoznáme, toho sa zvyčajne bojíme. (Dieťa, ktoré ide prvý raz do jaslí či škôlky, nechce tam ísť. Prečo? Jednak preto, že musí zanechať svoju najmilovanejšiu mamu, ale aj preto, že nepozná

pani vychovávateľku, iné deti, budovu... Keď si zvykne, už je to celkom inak.)

Ježiš dobre vedel, že jeho apoštoli sa budú báť o svoj život, preto sa snažil byť s nimi v úzkom vzťahu, aby ho čo najlepšie poznali. Ježiš vie, že aj my sa bojíme smrti, preto túži vstúpiť aj s nami do bližšieho vzťahu. Ponúka nám svoje živé slovo vo Svätom písme, ponúka nám sviatosti, cez ktoré k nám prúdi Božia milosť. Pri každej svätej omši nám ukazuje svoje božstvo, ukazuje nám pravdu o sebe.

Pán Ježiš nás pozýva, aby sme ho viac poznali. Čím osobnejší bude náš vzťah s Kristom, tým menej sa budeme báť stretnutia s ním na prahu večnosti. Od nás samých záleží, či naša viera bude iba ľahostajným plnením náboženských povinností, alebo sa stane osobným vzťahom priateľstva a lásky. Od nás záleží, či sa budeme stretnutia s Pánom báť, alebo mu v dôvere odovzdáme svoju dušu.

Pán teda chce posilniť našu vieru, aby sme sa zbavili strachu pred smrťou. Veď nám to tak krásne povedal: „V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto!“ (Jn 14, 2). Áno, Kristus nám pripravil príbytok v nebi. On otvoril brány neba a zaplatil dlh za naše hriechy. Už sa nemáme čoho báť!

Jozef Hlinka, farár

Veľkonočné trojdnie 2019 v Papradne

Zelený štvrtok

17:00 – Omša na pamiatku Pánovej večere
celú noc – bdenie v Getsemanoch

Veľký piatok

9:00 – krížová cesta cez obec
15:00 – Veľkopiatočkové obrady
do 19:00 – poklona v Božom hrobe

Biela sobota

od 9:00 – poklona v Božom hrobe
20:00 – Veľkonočná vigília

Veľkonočná nedeľa

7:40 – sv. omša
9:00 – sv. omša v Brvníšti
10:30 – sv. omša

Aj utrpenie Matky Božej je súčasťou Veľkej noci

Neúprosný tok času nás veľmi rýchlo preniesol z nedávnych najkrajších sviatkov v roku Vianoc – času radosti, veselosti, spevu a rodinných návštev, do času, kedy slávime najväčšie kresťanské sviatky – Veľkú noc. Prípravu na ňu začíname už 40 dní pred jej slávením Popolcovou stredou. Pôstny čas je časom smútku, ticha, rozjímania a zamýšľania sa nad Kristovým utrpením. Čo všetko Ježiš prežil a najmä pretrpel počas Veľkonočného trojdnia pred svojim slávnym zmŕtvychstaním, pred tým ako bolo víťazne zavŕšené jeho vykupiteľské dielo, kedy sa jeho duša opäť spojila s telom, to je známe každému kresťanovi. Áno, Kristus trpel. Trpel za nás. V tento slávnostný veľkonočný čas vždy bolo a je v našich myšliach v popredí jeho utrpenie. Ale nemali by sme zabúdať, že aj niekto iný veľmi trpel spolu s Ježišom. Jeho matka Mária. Trpela s ním, vzala na seba trápenie a bolesť podľa Božej vôle. Jej syna prebodli klynce a kopija, jej dušu a srdce prebodla bolesť jeho umučenia a jeho smrti. Bolo to zavŕšenie štyroch posledných predpovedaných bolestí a, žiaľ, aj naplnených. Už cestou na Golgotu musela Mária sledovať krutosť vojakov,

keď ponížovali a neľudsky zaobchádzali s jej najbližším človekom. Koľko bolesti prežívala pri pohľade na svojho syna zomierajúceho na kríži medzi dvoma lotrami! Jej syn trpel a ona, hoci bola nablízku, nemohla urobiť nič, nemohla svojmu synovi pomôcť, mohla sa len bezbranne prizerať. Nie všetci si dokážeme predstaviť bolesť Márie – matky, keď prijala dorážané telo mŕtveho Ježiša z kríža do lona, bolesť, ktorú cíti len matka, čo drží nehybné telo svojho dieťaťa. Uloženie Kristovho tela do hrobu a rozlúčenie sa s ním bolo posledným úderom, siedmou bolesťou, ktorú Mária musela prežiť.

Prichádza Veľká noc. A tak počas jej slávenia pri spomienke na Ježišovo utrpenie spomeňme si aj na jeho a našu Matku. Majme na pamäti, že jej utrpenie je tiež súčasťou Veľkej noci.

Sedembolestná Matka Božia je aj dnes pomocnicou mnohých matiek, ktoré prežívajú bolesti a trápenia kvôli svojim či už chorým, či inak nešťastným deťom. Milí čitatelia, v blížiacom sa veľkonočnom čase obráťme svoje prosby aj k Matke všetkých matiek – Matke Božej a oddajme sa vo vrúcnych modlitbách do jej ochrany.

(gb)

Pod'akovanie

„Všetko, čo robíme pre druhých, robme vždy s pokorou a láskou. To, čo robíme pre druhých, je iba kvapka v oceáne, ale keby tu tá kvapka nebola, v oceáne by chýbala.“ (Matka Tereza)

Úprimne ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili do peknej predvianočnej akcie Srdiečka pomoci, a tak vybratým rodinám svojím darčekom spríjemnili prežívanie najkrajších sviatkov v roku. Ďakujeme aj tým, ktorí obdarovali rodiny aj bez toho, aby si zobrali srdiečko, a podporili ich nielen materiálne, ale i finančne.

Nech vám to Pán Boh odplatí.

VIVAT PODŽIARAN

Ani v zime sme neoddychovali

Ako ten čas len rýchlo plynie! Len nedávno sme tu mali Vianoce a už sa pripravujeme na Veľkú noc. Aj keď mávame toto obdobie troška voľnejšie, teraz to nie je veľmi pravdou. Sme veľmi radi, že sme mohli zaspievať na toľkých krásnych vystúpeniach.

Ale vráťme sa najskôr do decembra. Vianočné piesne majú svoje úžasné čaro. Človek si pri nich oddýchne, načerpá energiu, pripraví sa na slávenie najkrajších sviatkov v roku. Najskôr sme zaspievali v Považskej Bystrici spolu s celým Slovenskom päť kolied na krásnej akcii s názvom Slovensko spieva koledy. Deti z Podžiarančeka zaspievali na Tri krále vo Sverepci a Visolajoch. No a ako sa už stalo tradíciou, spolu s našimi kamarátmi sme sa stretli v našom kostole na vianočnom koncerte Od Betléma ňedaleko. Aj keď sa mi zdá, že každý rok je ten koncert krásny, tento rok bol ešte výnimočnejší. *Z celého srdca sa chceme ešte raz poďakovať okrem FSK Bukoviny z Brvnišťa aj Matejovi Kyselovi z Jasenice a hlavne mláďzencom z FS Škrupinka z Trenčína. Tí teda boli neskutoční, práda?* Či sme chceli, či nie, všetci sme sa pri ich vystúpení museli usmievať a s radosťou počúvať ich vinše a piesne. Musím sa priznať, že tým, že prijali naše pozvanie, mi splnili veľký sen. Stretávame sa na mnohých vystúpeniach a vždy je radosť na nich pozerat' a počúvať ich. Ale musím tlmočiť ich slová, že sa dávno nikde necítili tak dobre ako u nás v Papradne. Bol to pre nich úžasný zážitok a určite sa radi k nám vrátia.

A určite hovorím za viacerých, keď poviem, že my budeme len a len radi. Vážim si ich aj preto, že aj z toho mála, čo dostali za vystúpenie na dopravu, venovali časť na kostol. Ak sa bude dať, určite ich ešte u nás niekedy stretneme.

Január, aj keď tak nevyzeral, stal sa nielen pre nás, ale celkovo pre celú našu dolinu výnimočným. Okrem toho, že sme boli zaspievať na výstave cestovného ruchu v Bratislave, dostali sme pozvanie na zápis rífovej písťaly z Papradnianskej doliny do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. Návrh na zápis predložil Spolok pre rozvoj a obnovu techniky, remeselnej výroby a kultúry n.o. (ROTaRVaK) v spolupráci s FSK Bukoviny z Brvnišťa, členovia ktorého už desať rokov po sebe usporadúvajú Píšťalkárske Brvnište. Práve na tomto podujatí sa do povedomia dostávajú tieto naše tradičné hudobné nástroje, na ktorých hrávali mnohí z Brvnišťa, ale aj Papradna. Na hru a spev Hrehora Balušíka spomíname dodnes. Značnú zásluhu na zistení všetkých informácií o tomto výnimočnom hudobnom nástroji a jeho výrobe má Juraj Jakubík z Hvozdnice, ktorý rífové písťaly aj vyrába. Jeho syn Juraj sa touto problematikou zaoberá vo svojej výskumnej činnosti. V prednáške na tému Hranové písťaly bez hmatových otvorov v oblasti Javorníkov, ktorú prezentoval v rámci 10. ročníka Píšťalkárskeho Brvnišťa, poukázal na rozmanitosť týchto písťal a hlavne na rozdiel medzi rífovou a žľabenou koncovou

Fsk Podžiaran na Grand Prix Svetozára Stračinu.

Ocenenia Štefana Meliša

V celoslovenskej ankete Senior roka, ktorú organizuje Fórum pre pomoc starším, sa strieborným seniorom za rok 2018 stal Štefan Meliš. Ocenenie získal za svoju stálu činorodosť aj napriek tomu, že sa minulý rok dožil už deväťdesiatky. Je stále aktívny a žne úspechy za svoje doterajšie aktivity či už v oblasti archeológie, numizmatiky, ale hlavne v oblasti povestí z Papradna, našej doliny, ale aj okolitých regiónov. Vychádzajú mu knihy povestí, aby sa uchovali pre budúce generácie.

5. marca 2019 bola v MG ART Galérii v Považskej Bystrici prezentácia knihy Štefana Meliša Šarkania diera. Na besede s autorom Štefanom Melišom a ilustrátorom knihy Jozefom Pobočíkom ml. sa účastníci dozvedeli nielen o tom, ako kniha vznikala, ale aj ako Štefan Meliš povesti zbieral, čo-to z jeho života i jeho inej tvorby.

píšťalou. V súčasnosti sa výrobe rífovky venuje i Jozef Pobočík, známy písťalkár a fujarista, spolu so synom Jozefom, ako aj Patrik Pšúrik z Brvnišťa. Ešte raz srdečne blahoželáme a ďakujeme, že sme aj my mohli byť pri tejto výnimočnej udalosti.

No a čo február? Aj ten bol veselý. S maskami sme prešli celou dedinou, v utorok sme aj s pomocou nášho starostu basu pochovali, no ešte predtým sme sa stretli na repríze hodového programu Z rozprávky do rozprávky alebo Dobre bolo, málo bolo, tak to dáme ešte raz! Ani neviete, ako veľmi nás potešilo, že vás až toľko prišlo. Opäť hrať a spievať pred celou kinosálou bol naozaj zážitok. Museli sme vymyslieť aspoň niečo nové, čo nám postupne pri skúškach napadlo. Toto je asi najkrajší čas, kedy môžeme spolu vymýšľať niečo pre vás. Ďakujem všetkým nielen za to, že prišli, ale že aj dobrovoľným vstupným podporili činnosť DFSK Podžiaranček. Určite sa im peniažky zídu na ďalšie kroje. Zároveň ďakujem za nás všetkých vedeniu obce aj poslancom za novú skúšobňu, ktorú sme spoločne s Podžiarančekom dostali. Od zimy skúšame v nových priestoroch (budú ešte postupne zrekonštruované), kde

boli predtým krajčírky, máme viac miesta, tepla, skrátka všetkého... Z celého srdca ĎAKUJEME!

Pomaly sa nám už aj súťaže rozbehli. V marci sa našim deťom podarilo získať zlaté pásmo na regionálnej súťaži Morena, Morena s pásmom Posní dzeň, regionálna súťaž pre dospelých Papradňanské kubečko bola 6.4.2019 u nás v Papradne.

V marci sme dostali ešte jedno špeciálne pozvanie: Zaspievať na galakonzerte medzinárodnej súťaže Grand Prix Svetozára Stračinu v Slovenskom rozhlase. Bol to nezabudnuteľný zážitok. Záznam si môžete pozrieť 1.5.2019 na RTVS.

Život prináša chvíle radostné i tie smutné. S veľkým zármutkom sme sa 19. januára rozlúčili s našou Irenkou Baculíkovou, výbornou speváčkou s nezabudnuteľným hlasom. Aj keď sme ju všetci poznali ako zamestnankyňu obecného úradu, až na oslave jej 70-tych narodenín sme zistili, aká výborná speváčka to je. A sme radi, že odvtedy bola našou súčasťou. Bola nám kamarátkou, poradkyňou, ba aj babkou, od ktorej sme sa veľa naučili. Vštepovala nám najmä lásku k piesni, lásku k našim tradíciám. Irenka, budeš nám veľmi chýbať. **Lenka Jandušíková**

Spievajte si, spievajte...

Pán organista Štefan Hausner bol v Papradne váženým človekom. Organ v tunajšom Kostole svätého Ondreja je na Slovensku vzácny skvost a hrať na ňom nie je vôbec jednoduché.

„Pán organista už hrajú, podme dnu,“ súrili ženičky svojich mužov, ktorí sa pred svätou omšou ešte chceli zastaviť pri kamarátoch postávajúcich obďaleč kostola.

Vysoký, silný pán organista, červený v tvári a s pečatným prsteňom na ľavom malíčku, rád hrával piesne, texty ktorých mali farníci vo svojich spevníkoch. No ešte radšej mal piesne z vlastného spevníka – z veľkého zošita položeného na organe. Ľudia ich poznali, a keď po skončení svätej omše začuli známu melódiu, takmer do jedného zostali v kostole a spievali z plného hrdla.

Mamička spievala nežne a potichu, do vyšších tónov sa nepúšťala. Vždy chválila ocka, že spieva veľmi pekne, a bola rada, že rovnako pekne spieva aj Hanka, Miško a Jurko.

Ocko chodil v kostole na chorus (chór), kde spieval rád a s chuťou. Doma nám potom s typickým šarmom porozprával nejednu príhodu. My sme si pieseň, s ktorou sa príhoda spájala, radi zaspievali, ba pridali sme aj ďalšiu, lebo pán organista Štefan Hausner vedel hrať ľuďom pochtu.

Nebolo to však také ľahké trafiť sa farníkom do nôty. Zručné prsty niekedy sputnala únava, lebo pán Hausner hrával v nedeľu aj vo farskom kostole v Jasenici. Inokedy sa o slovo prihlásila tréma, najmä v začiatkoch pôsobenia.

Keď raz v kostole spievali Litanie ku všetkým svätým a na rad prišla invocácia svätej Kataríny, pán organista zaspieval, ako to bolo napísané: „Sancta Catharina, ora pro nobis!“ Pán dekan sa obrátil od oltára (v tom čase sa ešte svätá omša neslúžila tvárou k ľudu) a v snahe predísť ďalším omylom nahlas povedal: „Pán organista, v latinčine sa „cé“ číta ako „ká.“

Organista pokračoval a zaspieval: „Sankta Kekília, ora pro nobis!“ Svätá Cecília sa v jeho podaní stala Kekíliou, ale nikto nespochybňoval, že to bola veľká svätica. Pri najbližšej príležitosti pán dekan poukázal v kázni na jej hrdinské čnosti a mučenícku smrť. Ba pripomenul aj to, že je patrónkou hudobníkov.

V pôste hrával pán Hausner smutnú pieseň Nevinnosť premilá. Jedného dňa vofaktory z chlapov slabó ťahal mechy. Organista silným hlasom prerušil spev veriacich a zakričal na celý kostol: „Cahaj tam ty mechy!“

Takého veselého spomienky sa dodnes spájajú s pánom organistom Hausnerom. Poslanie organistu však tento človek vo svojom čase skvele naplnil. Na vzácnom organe hrával nádherné piesne.

Píšťalový trojmanuálový organ s 56 registrami, jeden z najväčších na Slovensku, hra organistu i pekný spev Papradňanov lákali do kostola ľudí zblízka i zďaleka. Na polnočnej svätej omši sa tu vraj cítili ako nikde inde, priam ako v nebi.

Mária Gáboriková

Sladké a slané koláčiky

Ponúkame na objednávku pečivo, zákusky a koláče z kysnutého cesta, sladké aj slané, chlebičky a iné dobroty na rôzne príležitosti.

Kontakt: bývalá horná MŠ v Papradne, č. 372

Jana Šamajová, Jozefína Balejová

Inzercia

* *Opravujem šijacie stroje.*
Tel. 0948 045 424

* *Za minimálnu sumu, resp. darujem do dobrých rúk kufríkový šijací stroj, nepoužívaný, ako nový.* Tel. 4385 324, 0907 752 630

* *Chatárovi, chalupárovi, chovateľovi za odvoz a fľašku papradnianskej slivovice darujem nepoužívaný bojler Tatramat EOV 82, 80 litrov, 0,6 MPA, kW. Podjavorník tel. 0915 786 354*

Zima nás snehom (ne)potešila

Tohtoročná zima nám snehu nadelila neúrekom. Za krátky čas ho napadlo toľko, ako už dávno nie. V posledných rokoch sme si zvykli, že snehu niet, že netreba každý deň aj dvakrát zobrať do rúk lopatu a pustiť sa s ním do boja. A tak tento rok jeho pričinením sme boli nejednen deň zadarmo v posilňovni či fitku.

Aj tí, ktorí tam nechodíme a ani sa tam nechystáme ísť. Urobili sme niečo pre svoje zdravie a ešte sme si aj ponadávali. Takí sme my ľudia! Nadávame, keď snehu niet, nadávame aj vtedy, keď si to rozmyslí a so štedrosťou nešetří. Ale sneh patrí odjakživa k zime, tak prečo mu upierať jeho právo?! Určite ste si všimli, koľko radosti bolo v detských očiach, keď hneď po Vianociach nás prekvapil a padal, a padal... Deti sa tešili. Ale ako dlho? Hneď prvý deň pobrali sánky, klzáky, vrecia a hybaj na kopec – ale len na taký menší, lebo námaha bolí. Ba niektoré postavili aj snehuliaka. Ani jeden však nekonkuroval tomu u

Baníncov na dolnom konci. Elán a nadšenie zo snehu deťom vydržali 2 – 3 dni a potom sa im zimné radovánky zunovali ako každá nová hračka. Vrátili sa k mobilom, PC a televízii. To kedysi naše kopce dennodenne oživali deťmi od novembra do tých čias, kým sneh nezačal miznúť kedysi v marci. Vyšliapali si dráhu (kto nešliapal, ten mal zákaz vstupu alebo sa musel nejako vykúpiť), x-krát vyšli na vlastných na kopec, aby si užili cestu dolu. Často sa k nim pridali aj dospelí a spolu pretekali v skoku na lyžiach z mostíka nachytrou urobeného zo snehu alebo kto rýchlejšie zvládne slalom pomedzi krivé palice napichané v snehu. V cieľi boli niekedy víťazi odmenení cukríkom a niekedy odmenou im bola ich úprimná radosť či potlesk ostatných.

Túto zimu, ak som dobre pozerala, na svah z Dúbravy nezablúdil ani jeden lyžiar. A predsa aj dnes naše deti lyžujú. Ale tam, kde netreba šliapať po svojich hore kopcom, tam, kde to za ne urobia vleky a lanovky. Kedysi po svojich, dnes vlekcom, kedysi zadarmo, dnes za peniaze, kedysi všetky deti, dnes iba niektoré. Ale dnes už nie je takmer nič ako kedysi.

A čo ešte kedysi patrilo k zime tak ako sneh, ktorého napadalo až po okná domčekov? To, ako si na konci zimy, keď sa otepilo, potôčiky vyhrýzali ľadové korýtka po poľných cestách. Vytvárali ostrovčeky ľadu, a keď sme na ne stupili, zachrapčali a prelomili sa pod našimi nohami. A potom deti ešte spod snehu vyhrabávali lístočky kašiek, aby ich kvietky o niečo neskôr priniesli domov a tešili sa, že prišla jar. (gb)

Najznámejšie rody v Papradne

V roku 2018 sme si pripomenuli 100 rokov od skončenia 1. svetovej vojny. Pri tejto príležitosti priniesli naše okresné noviny množstvo spomienok na udalosti, ktoré koniec vojny sprevádzali. Uvádza sa aj počty padlých vojakov v jednotlivých obciach nášho okresu. Podľa toho ich malo byť v Papradne až 90. Nevieme, či je to správny údaj. V kronike našej obce (1. diel, kronikárka G. Bitterová) je zaznamenané, že v 1. svetovej vojne zahynulo 48 vojakov a tí sú tu uvedení aj podľa mena. Ale ani toto nie je správny údaj. Doteraz sme prišli na niekoľko mien (František Hariš, Jozef Hlúšek, Jozef Hodoník, Jozef Jánošík), ktoré v kronike chýbajú. A bude ich určite aj viac. Bolo by správne, dopísať do kroniky i tieto mená, aby sa na nikoho nezabudlo.

Jágrík

Tento rod je u nás starý. Rok 1770 svedčí, že tu žije Ján Jágrík. Tiež rok 1780 spomína Jana Jágrika. V roku 1805 poznáme Jágra Jožka a v roku 1855 v dome č. 70 býva Ján Jágrík. Jágríkovci sú v Papradne dodnes. Ale sú tiež v Brvništi. Jágrík, pôvodne Jáger, bol u nás asi hájnikom lesov. Jeho potomkovia boli sedliakmi, no meno Jágrík po predkovi majú dodnes. Jáger, ako výraz pre lesného hájnika, má nemecký pôvod, ale toto slovo u nás celkom zdomácnelo. (Podľa Š. Meliša)

V súčasnej dobe nájdeme v Papradne už len potomkov jednej rodiny Jágríkovcov, spolu 6 osôb. Bola to rodina Štefana Jágrika a Agneše Kukurdikovej, ktorí mali šesť detí – Annu, v. Galafúsová, Helenu, Jozefa, Ondreja, Vitolda a Bernardínu, v. Ľungríková. Jozef, ktorý zomrel v roku 1999, mal len tri dcéry. Dve z nich – Kamila, v. Kontilová, a Marta, v. Kompaníková, bývajú v Papradne. Tretia Božena, v. Balušíková, žije v Bratislave. Žije ešte aj Jozefova žena Karolína ako jedna zo šiestich Jágríkovcov v Papradne.

Vitold zomrel v roku 2007. S menom Jágrík zostali po ňom manžel. Oľga Strašíková a dva synovia. Tretí zo súrodencov Ondrej s manžel. Oľgou Knapovou nebývali v Papradne, ani ich

syn Miroslav. No Miroslavove dve dcéry z prvého manželstva (1. manžel. zomrela) sú v opatre starých rodičov a majú trvalý pobyt v Papradne (Podjavorník, U Chuchmákov).

Jarošíniec

Rod Jarošíncov nie je v Papradne dávno. Možno k nám prišiel z Marikovej, lebo tam sú tiež Jarošínci. Pôvodný tvar mena bol Jaroš a vznikol asi z osobného mena Jaroš – Jaroslav. Zdá sa, že s menom Jarošíniec je spletené meno Jarošík. V roku 1855 v dome č. 93 býva Martin Jarošík – Husárik a v dome č. 94 Juraj Jarošík – Husárik. Možno pri rode Husárik spomínaný husár sa predtým volal Jaroš a pozoruhodné je, že Jarošíkovci – Husárikovci a neskôr len Husárikovci bývali v Kubíčkovciach a Martoviech grunte. Meno Jarošík sa potom zmenilo na Jarošíniec, ale zostalo aj meno Husárik. Čiže z jedného rodu vznikli dva.

(Podľa úvahy Š. Meliša)

Meno Jarošíniec nebolo u nás veľmi rozšírené. V súčasnej dobe sú v Papradne pod týmto menom na trvalý pobyt zapísané len 2 osoby. Známe sú dve rodiny, ktoré ešte v 2. pol. minulého stor. boli dosť početné, ale postupne sa ich príslušníci z Papradna vytratil. Jedna rodina patrila bratom Jozefovi a Štefanovi, druhá rodina bratom Adamovi a Vendelínovi.

Jozef Jarošíniec zomrel v r. 1983. S Máriou Kurnocíkovou vychovali šesť detí: Kristínu, Regínu, Karola, Karolínu, Filoménu a Helenu. Z nich v Papradne žili len Regina, v. Urdáková, a Karol s manžel. Františkou Hlinčíkovou. Ostatní sa odsťahovali na Moravu alebo do Považskej Bystrice. Z týchto súrodencov žije už len najmladšia Helena. Karol zomrel v roku 2000 a jeho manžel. Františka a syn Ivan sú vlastne jediní Jarošínci, ktorí dnes bývajú v Papradne. Z týchto Jarošíncov môžeme spomenúť ešte Kristíninu dcéru Ľubu, v. Piláčiková, ktorá vlastne v Papradne vyrastala a žije tu dodnes. Jej brat Milan odišiel za matkou na Moravu. Na Jozefovho brata Štefana Jarošíncia spomínajú najmä príslušníci Požiarného zboru Papradno, ktorým jeden čas vykonával funkciu veliteľa. Z jeho detí – Eržika, Pavol, Pavlína a Matilda, si pamätáme najmä Eržiku, v. Bašová, ktorá žila v Papradne.

Rodičmi bratov Adama a Vendelína boli Štefan Jarošíniec a Františka Baculíková. Vendelín zomrel v r. 1985. S manžel. Rozáliou Kludajovou mali štyri deti: Jozefa, Antona, Martu a Annu. Adam s rodinou býval Pod Hôrkou, odkiaľ sa odsťahoval, ale viac informácií o ňom a jeho rodine sme sa nedozvedeli.

Janičik

Janičikovci sa objavujú okolo roku 1770, kedy je známy Juraj Janičík. V roku 1880 sú v zozname sedliakov zapísaní Štefan Janičík a Juro Janičík. V roku 1855 v dome č. 240 býva Ján Janičík Chuchmák a v dome č. 420 Jozef Janičík Mihač. V roku 1874 sa spomínajú v Šamajoviech hoštáku (tento hošták sa nachádza pod Javorníkom) Jozef Janičík, Ondrej Janičík, Anton Janičík Mihač a tiež nejaký Mihačik. Janičikovci boli dosť početní a bývali najmä v horských osadách pod Javorníkom. Tvoria niekoľko vetiev, ktoré majú okrem úradného mena aj prezývky: Janičík – Mihač, Janičík – Chuchmák, Janičík – Gavurík, Janičík – Šandorík a možno ešte ďalšie. Z nich Janičikovci – Mihači boli známi veľkým vzrastom a veľkou silou. Meno Janičík mohlo vzniknúť od osobného mena Jano, ako to bolo v minulosti bežné. No zdá sa, že mená Janičík – Janič a Mihač majú aj

Ján Janičík (1923)

juhoslovenský nádych. (Podľa Š. Meliša)

V zozname obyvateľov Papradna z roku 1916 sú zapísaní tieto Janičíkovci: Janičík Ján č. d. 602, Janičík Jozef č. d. 603, Janičíková Mária Chuchmáková č. d. 608, Janičíková Mária Micheľová č. d. 609 a Janičík Jozef Chuchmák č. d. 610. Číslovanie domov je ešte z roku 1912. Aj po 2. svetovej vojne nájdeme Janičíkovcov v podjavorníckych osadách Levčovce a Chuchmákovce. U Levčov žijú: Janičík Ján a Janičík Jozef Mihač, Janičík Adam Mihač a Janičík Ján Gavurík; U Chuchmákov: Janičík Jozef Chuchmák, Janičík Ján Micheľ, Janičíková Katarína, Janičíková Antónia a Janičíková Karolína.

Ján Janičík Mihač sa narodil ešte v roku 1874. S manžel. Veronikou Husárikovou mal tieto deti: Ľudovíta, Jozefa, Paulínu, Hanu, Antóniu a Vilmu. Ľudovít a Antónia zostali slobodní, druhý syn Jozef sa oženil, ale s manžel. P. Kompaníkovou boli bezdetní. Paulína, v. Okrucká, žila U Bartkov, Hana, v. Grupáčová, U Hruškov a Vilma, v. Šamajová, v Papradne. Paulínin syn Miro Janičík, ktorého mala za slobodna, býva aj s rodinou v Pov. Bystrici. Najmladšia Jánova dcéra Vilma, jedna zo štyroch zakladateľiek FSK Podžiaran, bola v Papradne známa predovšetkým ako *Vilma Mihačka* a mnohí ľudia ani nevedeli, že je Šamajová.

Adam Janičík Mihač bol synom Jozefa a Karolíny Husárikovej. S manžel. Monikou Levčíkovou mal dve deti – Františka a Celestínu, v. Hrablíková. Zomrel v roku 1959. Ján Janičík Gavurík sa oženil s Františkou Hrebíčkovou. Spolu vychovali tieto deti: Gašpara, Justína, Anastá-

Karol Jarošíniec

ziu a Alexandra. Anastáziu poznáme ako poslednú učiteľku na podjavníckej škole. Po zrušení vyučovania sa odsťahovala do Terchovej, kde žila až do svojej smrti. Za ňou odišiel aj slobodný brat Alexander. Ján Janičík Mihač, ktorého fotografiu nám poskytla E. Počiatková, tiež pochádzal od Levčov. Jeho manželka Agneša Hlúšková z Křžle. Za prácou, ako mnoho ďalších chlapov z Podjavníka, odchádzal na Moravu. Tu ho aj po nečakanej smrti pochovali. Jeho syn Karol pracoval ako správca závodnej nemocnice v Považskej Bystrici. Z početných Janičíkovcov, ktorí v minulom storočí osadu obývali, tu dnes na trvalý pobyt nie je nikto zapísaný. Starí ľudia dožili a mladí sa odsťahovali alebo si nezaložili rodiny a zomreli bezdetní.

V súčasnej dobe nájdeme Janičíkovcov už len u Chuchmákov. K nim patria: Kamila Janičíková a traja synovia po Karolovi Janičíkovi, spolu 4 osoby. Kamila Janičíková, narodená v r. 1935, tu žije aj s dcérou Boženou, v. Ivančinová. Kamilin manžel Gejza, ktorého rodičmi boli Ján a Mária Kukurdíková, zomrel ešte v r. 1975. V roku 1999 zomrel aj ich slobodný syn Ján.

Karol Janičík s manželkou Danušou Zlámalovou vychovali šesť synov. Dvaja z nich – Ladislav a Zdeno zomreli pomerne mladí, Karol odišiel a Ľuboš, Jozef a Jaromír zostali v osade. Karola si pamätáme ako poslanca MNV zvoleného za Podjavníka. Zomrel v roku 1993. Jeho otec Jozef sa narodil ešte v 19. storočí a spomína sa i po 2. svetovej vojne. Okrem Karola žila u Chuchmákov aj jeho sestra Albína. Zomrela mladá a slobodná v roku 1966.

Jeden z Janičíkovcov Štefan sa oženil do Papradna. Jeho manželka sa stala Katarína Zboranová

Svadba Ľudovíta Jánošíka a Heleny Trnčíkovej

Šandorka, a preto dostal prídome Šandorík. Štefan a Katarína mali päť detí: Agnešu, Hermínu, Alexandra, Annu a Karolínu. Agneša a Hermína zomreli slobodné, Karolína žije v domove. Alexander zomrel v r. 2011. S Paulínou Balušíkovou mali dve deti, z nich syn Peter býva v Papradne. Karolína a Peter sú ďalší dvaja Janičíkovci, ktorí žijú v Papradne, spolu s Janičíkovcami z Podjavníka **6 osôb**.

Jánošík

Už v roku 1770 sa spomínajú Ján Jánošík, Juraj Jánošík, Ondrej Jánošík a Martin Jánošík. Tieto štyri mená sa uvádzajú aj neskôr, v roku 1780. V roku 1855 v dome č. 387 býva Ján Jánošík. V roku 1874 je v Babincoviech hoštáku zapísaný Jozef Jánošík a iný Jozef Jánošík zasa vo Vaškoviech grunte. V Hamaroviech hoštáku bývajú Vendel Jánošík, Jozef Jánošík a Ján Jánošík. Podľa ústneho podania prvý Jánošík, ktorý sa usadil v Papradne, prišiel z Terchovej a tu sa priženil. V Medvedzkej doline založil osadu, ktorá sa po ňom nazýva Jánoškovci, u Jánoškova. Jánošíkovci sa u nás rozrástli. Jeden z troch bratov, ktorí bývali v Medvedzí, pestoval včely a za predaný med získal väčšiu sumu peňazí. V tom čase bol v Papradne richtárom istý Ciso. Ten veľmi pil, narobil si dlžoby, a preto musel predať celý svoj majetok. Jánošík Cisov majetok kúpil a odvtedy táto vetva Jánošíkovcov býva na dolnom konci dediny. Toto rozprávanie o svojom pôvode uchoval Daniel Jánošík. Jánošíkovcov je u nás viac vetví. Z nich len dve majú aj prezývky (pod pojmom prezývka sa rozumie ľudové, občianske, ale nie úradné meno). Sú to: Já-

nošík – Hevurár a Jánošík – Mamalec. Prezývka Hevurár sa dá vysvetliť takto: Jeden z Jánošíkov sa volal Štefan. V našej obci Štefana žartovne nazývali Hevo. Z toho vznikla prezývka Hevurár. Podobne podľa Heva vznikli aj ďalšie prezývky: Hevo – čík, Hevi – nák, Hevi – gáč, Hevúr, Hevák, Hevúc a iné. Jánošíkovci sú ešte i dnes v Papradne rozšírený rod. **(Podľa Š. Meliša)**

V súčasnej dobe žije s týmto menom u nás viac ako **40 osôb**. Spomínaný Daniel Jánošík bol synom Michala a Márie Balušíkovvej. Michal Jánošík, ktorý zomrel v roku 1971, mal okrem Daniela aj syna Víta a dve dcéry. Daniel žil a umrel v Dubnici a nebýva tu ani druhý syn Vít. V Papradne zostali len dcéry – Uršuľa, v. Klabníková, a Alžbeta, v. Hanajíková, naša známa rozprávačka vtipov.

Osada Jánoškovce v Medvedzkej doline bola obývaná celoročne. Trvalý pobyt tu mal ešte aj po 2. svetovej vojne zapísaný Jozef Jánošík Mamalec. Jozef a Karolína Váchalíková vychovali deväť detí: Filoménu, v. Kalníková, Emíliu, v. Pagáčová, Ladislava, Vincenta, Antona, Františka, Jozefa, Mariana a Michala. Okrem Františka, ktorý býva v Považskej Bystrici, ostatní Jozefovi synovia všetci zomreli predčasne, pomerne mladí. Dnes s menom Jánošík z tejto rodiny v Papradne žijú: po Ladislavovi manželka Helena Dřbliková, po Vincentovi manžel Františka Brezničanová a dcéra, po Antonovi manželka Mária Holienčíková a syn, po Marianovi syn s rodinou a po Michalovi manžel Ivan so synom. Jozef zomrel slobodný.

Ďalší Jánošíkovci v osade Jánoškovce bačovali. Ján Jánošík s Katarínou Grajcaríkovou a po

ňom ich syn František Jánošík Mamalec. František (zomrel v r. 1960) a Mária Hatajčíková mali šesť detí: Štefana, Ľudmilu, Vojtecha, Rozáliu, Ferdinanda a Reginu. Posledný, kto z tejto rodiny žil v Papradne, bola Ferdinandova dcéra. Dnes žije vydatá niekde pri Trenčíne. Pamätáme si aj p. učiteľku Reginu, v. Jágríková, ktorá viac rokov učila v Papradne. U Jánoškova bačoval tiež Jozef Jánošík s Teréziou Balušíkovou a najmä ich syn Ján, po matke prezývaný Capový. Jánova dcéra Mária Jánošíková žije v Papradne.

K Jánošíkovcom, ktorých potomkov nájdeme aj dnes v Papradne, patrí najmä Ľudovít Jánošík Hevurár, syn Františka a Kataríny Balušíkovvej. S Helenou Trnčíkovou mal troch synov, z nich Ján a Anton žijú v Papradne spolu so svojimi rodinami. Ľudovítov brat Juraj a Františka Vašítková mali len dcéru Irenu, ktorá sa vydala mimo Papradna. Na svadobnej fotografii Ľudovíta a Heleny Trnčíkovej vidíme, že kým muži sú už v oblekoch, prípadne s vyššou košeľou, ženy nosia stále kroje. Ešte krajšie to bolo vidno na svadobnej fotografii Jozefa Chrapka a Terézie Šamajovej z r. 1928 (v minulom čísle Polazníka), kde bola v kroji oblečená aj nevesta. Z ostatných Jánošíkovcov, ktorí bývajú v Papradne, spomenieme ešte Evu, manželku Tomáša Jánošíka. Spolu so synom žije v domove. Manžel Tomáš aj druhý syn Milan zomreli. V tomto roku zomrel aj Ladislav Jánošík, syn Ladislava a Emílie Zábajníkovvej. Ladislavov otec bol dlhoročným pracovníkom na MNV Papradno, známy ako Slávo Piduličín. Jedna rodina Jánošíkovcov žije aj Podjavníkom v osade Chuchmákovce.

Magda a Ambro Balušíkovci

Mária Šamajová Janičíková

Starosta

Čaká ma ťažká úloha. Možno najťažšia v mojej „polazníckej“ činnosti. Chcem napísať o niekom, koho ste mnohí poznali lepšie ako ja. Chcel by som mojím zamyslením a pohľadnutím sa do minulosti spôsobiť, aby aj tí, ktorí v minulosti mali iný názor, ktorí so všetkým nesúhlasili a ktorí možno doteraz celkom nesúhlasia, aby uznali, že existuje hranica, za ktorou sa všetko odpúšťa, všetko prepáči a za ktorou je všetko inak. Tou hranicou je odchod tam, odkiaľ sa nedá vrátiť. Chcel by som napísať veci a perličky, ktoré nie sú verejne známe, chcel by som o ňom napísať ako o človeku, preto nebudem spomínať veci, ktoré súvisia s pozíciou starostu. Nejedná sa o žiadne okrúhle výročie. Jednoducho mám taký pocit, že dozrel čas. A že aj on si preto, čo na tejto zemi urobil, zaslúži, aby sa na neho zaspomínalo. Lebo každý človek má v sebe aj dobrú stránku. Už dávnejšie, pri písaní o inom neobyčajnom rodákovi z Podjavorníka, som verejne v Polazníku sľúbil, že raz o ňom napíšem. Nepovedal som vtedy, o koho sa jedná, vedel som to len ja. Písal som, že doba ešte nedozrela, a mal som vtedy na mysli, že dozrie o desať či dvadsať rokov. Vôbec som si vtedy neuvedomil, že čas niekedy zreje rýchlejšie, akoby sme chceli...

Najskôr som ho poznal len z počutia. Mama mi ako chlapcovi často rozprávala o rodákovi z Podjavorníka, čo odišli do sveta a nestratili sa tam. On bol jedným z nich. Preto som ho obdivoval už vtedy, keď som ho ešte nepoznal. Ale v tých ča-

soch som osobne poznal jeho otca Adama, ktorého som sa nehanbil, lebo v mojich očiach bol obyčajný chlap z Křžel. V neskorších časoch som pochopil, že to sebavedomie a svetácky postoj k životu zdedil po otcovi. Mama Pavlína, ktorú každý po-

znal pod prezývkou Pavuľa Adamova, naopak, bola vo vyššom veku tichá, dobrá žena, z ktorej sárali pokoj a pokora. Som presvedčený, že aj po nej niečo podedil.

V posledných rokoch, keď sa častejšie vracal domov na Křžel, ak sa ktokoľvek pri náhodnej prechádzke osadami Podjavorníka objavil pri jeho chalupe, ihneď odložil každú robotu a všetky povinnosti a návštevník sa stal jeho hosťom v plnej paráde ako najlepší kamarát so všetkým, čo k tomu patrí.

Keď cestou vlakom stretol rodáka z Podjavorníka či kamaráta pochádzajúceho z Papradna, automaticky skončili v reštauračnom vozni. To sa vraj nedalo odmietnuť. Po srdečnej debате pri poháriku nepustil, že by on nemal zaplatiť. Siahol do vrecku na košeli, vytiahol niekoľko drobných bankoviek, mrkol na ne a povedal: „To je asi málo“. Potom siahol do zadného vrecka nohavíc a žmurkol na rodáka: „*Toto by mvohlo stačiť*“.

Markantne som si jeho konanie uvedomil niekedy v deväťdesiatych rokoch. Mal zrejme takú pozíciu, že si taký husársky kúsok mohol dovoliť. Dal vybudovať asfaltku od mosta Pri škole až na Křžel. Fakt je, že technologicky to nebolo úplne bezchybné, asi tam tiež bol nejaký finančný strop, ale bolo to to najlepšie, čo kedy na Křžel viedlo.

Oficiálne to síce bolo vybudované pre vojenské obranné účely, ale neoficiálne to bolo pre nás, čo sme tú cestu užívali. Aj to mu vraj niektorí zazlievali, že si postavil cestu pre seba. To je tá naša slovenská nátura, ktorá vníma len jednu stránku veci. Mnohí sme to však skôr vnímali tak, že by sme mu mali byť vďační, lebo to urobil aj pre ľudí, ktorí cestu roky užívali.

Fakt je, že po čase sa asfaltový koberec z rôznych príčin zničil, ale pekných pár rokov sme sa na Křžel vozili alebo chodili pekné po pánsky.

Zopárkrát sme sa neočakávane stretli. Kde inde sa starí rodáci v týchto časoch najčastejšie môžu stretnúť? V Javorinke Podjavorníkom. (Nech im to *Pánboško* na vnúčencoch opláti). Čo si dáš? No od teba sa neodmieta, dám si KBŠ, reagujem na ponuku. Dobré, dáme si KBŠ, súhlasí. Ja som si síce

dal ráno dve slivovice a potom som celý deň pil len víno, bol som gratulovať kamarátovi, ale KBŠ si dáme. A dali sme si po dva, po tri, možno po štyri. Ja by som už ležal pod stolom, ale na ňom nebolo nič vidno. Ja viem, pochybovači a neprajníci, ak by existovali, sa hneď chytia, že áno, áno, vypil si. A čo!? Aj ja si vypijem. A niekedy aj viac ako treba. A všetko dokopy pomiešam a nehanbím sa za to. Jedinému, komu to vadí, je moja žena a tá to musí prežiť, keď chce so mnou byť. Čože už by to len bol za chlap z Podjavorníka, čo by to bol za Horára, keby si občas riadne nevypil. Aj naši dedovia a otcovia si ľúbili vypiť, aj my tak robíme, lebo telo musí ísť do hrobu zhuntované.

Údajne, keď mu niekto nalial kvalitného suchého vína, on neodmietol. Vypil, ale neodpustil si sarkastickú poznámku: *Nemáš ňjakú slivovicu, pre mňa je to jakési sladké*.

Mal jednu zaujímavú vlastnosť, ktorú nemá každý. Nikdy sa dlho nehneval. Keď večer odišiel napálený pri nejakej výmene názorov, ráno sa prišiel ospravedlniť a urovnať nedorozumenie. Dokonca, keď sa na Křžli nejakí dvaja susedia pohnevali, on sa do nich zamiešal, aj keď to nebola jeho vec, a vedel ich spor urovnať a usporiadať.

Samozrejme, ako každý mal aj dosť zlých vlastností. Napríklad bol prchký v reakciách, z vojenského života bol zvyknutý na autoritatívne riadenie, ktoré možno nesprávne aplikoval aj v občianskom živote. Niekedy nebol diplomat a reagoval spôsobom: čo na srdci – to na jazyku.

Nikdy však neodmietol pomôcť, keď ho niekto o niečo požiadal. Nikdy nepovedal, že nemôže a nedá sa. Vždy hľadal spôsob, ako by sa dalo pomôcť.

Keď išiel pre niekoho vybavovať pomoc, nerozpakoval sa ísť za hocikým. Aj keď išiel za niekým, koho predtým vôbec nepoznal a koho chcel osloviť a požiadať o pomoc pre iného, nestaval sa do pozície podriadeného žiadateľa a nesprával sa ustráchané. Pretože dlhodobo pôsobil vo vojenskom prostredí, zvolil aj tu svojú taktiku. Nabehol do kancelárie rešpektovaného a všeobecne uznávaného chlapa ako hurikán. Sarkasticky, recesisticky a s jemu vlastným humorom

Milan Grupáč na Stratenci počas májových osláv oslobodenia s poslankyňou obce Karolíňka.

spustil: „Počúvaj, a bol si na ma- nébroch?“ Ten druhý, zaskočený a zneistený takýmto neobvyklým správaním, zvyknutý, že takto sa k nemu ľudia bežne nesprávajú, odpovedal: „...Nnnoo, bol som... kedysi,... keď sa chodilo...“ „*Tak já ca mvožem poslac aj hnedz teraz!*“ Ten druhý ani neodpovedal, lebo nechápal. A on pokračoval: „*Ale vieš čo? Nepošlem ca. Ale potreboval by som zamestnaca jedného dobrého človeka.*“ Nielenže tomu dobrému človeku našiel robotu, ale s tým, koho chcel pôvodne poslať na manébre, sa stali dobrými kamarátmi...

Inokedy vraj zas išiel s niekým čosi vybavovať na ministerstvo. Lebo on všade niekoho poznal. Rokovali s vysoko postaveným vojenským úradníkom v civile, pred ktorým sa každý triasol a každý s ním hovoril úctivo a s rešpektom. On mu automaticky ako starý vojak, čo má všade známosti, tykal. A začal komunikáciu s ním asi takto: „*A jakú máš hodnotu?*“ „Generál,“ odpovedal úradník. „Nno, na generála si *jakýsi* malý!“ Zasmiali sa, lebo to povedal takým tónom, že odľahčil situáciu, a vybavili všetko, čo bolo treba. Pri rozlúčke sa dokonca generál k nemu správal tak, akoby chcel mať jeho postavu.

Bol aj jedným z hlavných organizátorov stretnutí Kfzľanov, ktoré sa konali každých päť rokov, počas jeho života trikrát po sebe. Ba bol jedným z tých, čo to vymysleli. Kamaráti a rovesníci z Kfzľe si až po jeho odchode uvedomili, že chalupárčeniu bez neho už akoby čosi chýbalo. Kamaráti a známi z Podjavorníka si až po jeho odchode uvedomujeme, že niekedy sme sa o ňom alebo pred ním vyjadrovali s akýmsi dešpektom, a teraz to ľutujeme. Veď nebol na to dôvod...

Pre mňa osobne je do dnešných čias veľkou vecou, že z titulu svojej pozície podporil vznik Polazníka. Nečudujem sa, že vtedy podporil Polazník. On mal totiž okrem určitých, povedzme odborných alebo organizačných schopností, okrem toho, že bol všestranný športovec, v sebe aj také, povedzme amatérske umelecké sklony. Amatérsky vedel napísať veršovanú básničku, mal dar reči, bez prípravy vedel vystúpiť pred ľuďmi a prezento-

vať svoj názor. Často, keď mal niekde v rodine alebo na verejnosti príhovor, pripravil si ho vo veršovanej podobe. Vedel hrať na harmonike, vedel spievať, takže logicky mal blízko aj k takému projektu, akým Polazník je. O čo všetko by sme boli ochudobnení, keby 15 rokov nevychádzal. Ja sám by som nikdy neprišiel na to, že môžem takto na diaľku oslovovať jeho čitateľov svojimi skromnými úvahami a spomienkami na ľudí a staré časy z Podjavorníka.

Mnohí by sme tiež nespoznali spisovateľa a polyhistora – obdivuhodného človeka pána Meliša, ktorý je v našich pomeroch výnimočnou osobnosťou. Práve prostredníctvom Polazníka sa v širšom meradle mohlo prezentovať jeho dielo od začiatku vychádzania Polazníka aj pre tých, ktorí by ho inak nepoznali.

Neviem zaručiť, že mojím spomínaním ulahodím všetkým. Ak ozaj nie, ospravedlňujem sa a prosím o prepáčenie, že nemám ten dar napísať to tak, aby boli všetci spokojní a aby sa všetci stotožnili s tým, čo som napísal. Snažil som sa napísať svoj názor a svoj pohľad. To, čo som ja zažil, čo som počul a zapamätal si. A snažil som sa napísať veci objektívne, bez prikrášľovania, aj keď obyčajne o tých, o ktorých píšem, píšem vedome a naschvál len v dobrom a pozitívne.

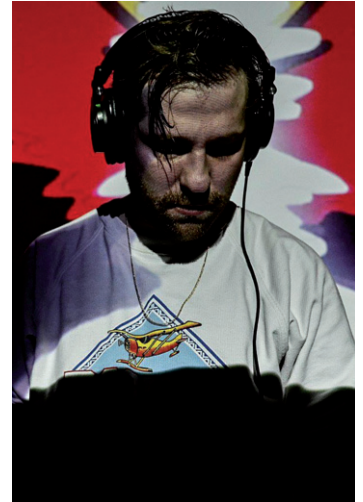
Lebo tak ja chápem hlavnú ideu Polazníka: pozitívne a optimistické pohľady a spomienky, pri čítaní ktorých sa dobre oddychuje a spomína. Myslím si však, že s jednou vecou musíme súhlasiť všetci, či už chceme, alebo nechceme: bol to ten najlepší starosta všetkých čias, ktorý pochádzal z Podjavorníka. Lebo bol jediný. Bol prvý a s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote aj posledný. Takže logicky najlepší. Dovtedy nikto z rodákov z Podjavorníka nenašiel odvahu vstúpiť do takejto jamy levovej, aj keď vedel, že v takejto pozícii ťažko vyhovieť a zapasovať všetkým. A v jeho pozícii o to viac, že pochádzal z Podjavorníka... Bolo mi ct'ou zaspomínať si na neho za všetkých nás, čo na neho v dobrom spomíname.

J. Trulík

Chválime

Lukáš Zdurjenčík

Už v minulom čísle sme vás informovali o tom, že Lukáš Zdurjenčík sa okrem tvorby so svojou kapelou Elections In The Deaftown venuje elektronickej hudbe aj ako jednotlivec pod názvom Blame your Genes. Po veľmi krátkom čase sa mu podarilo preraziť v rámci súťaže Radio_Head Awards, ktorá sa každoročne koná v NTC v Bratislave. Radio_Head Awards sú hudobné ceny, ktoré vznikli ako prirodzené opozitum k oceneniam Slávik a Aurel. Rádio_FM tak dáva súťažný priestor inej hudbe než tej komerčnej, ktorú každodenne počúvame z ostatných rádií. Lukáš bol spolu so 4 ďalšími finalistami nominovaný v kategórii Objav roka 2018. Vyhrať sa mu síce nepodarilo, no

svoju hudbu mohol prezentovať na Afterparty súťaže v KC Dunaj po vyhlásení výsledkov. (dm)

Dominik Balušík

Maturant Dominik Balušík, žiak SOŠ strojníckej v Považskej Bystrici, získal vo februári v rámci celoštátneho finále súťaže ZENIT 1. miesto v kategórii S zameranej na strojnú obrábanie. Zručnosť, Elán, Nápaditosť, Invenencia, Tvorivosť – to sú vlastnosti, ktorými disponujú všetci účastníci tejto súťaže. Už 35 rokov vedie technicky zamerané školy a ich žiakov k súťaženiu v odboroch, v ktorých sa žiaci vzdelávajú, a po ich ukončení nastupujú do povolani v odvetví národného hospodárstva – v elektrotechnike a strojárstve. Organizátorom 35. ročníka bola Spojená škola v Banskej Bystrici. Svoje sily si zmeralo 93 žiakov – víťazov krajských kôl, kde

žiaci preukázali svoj technický um a pretavili ho do výslednej práce. Mnohí z nich budú Slovensko reprezentovať v medzinárodných súťažiach. Veríme, že ani Dominik sa medzi nimi nestratí. (dm)

Tamara Kušanová

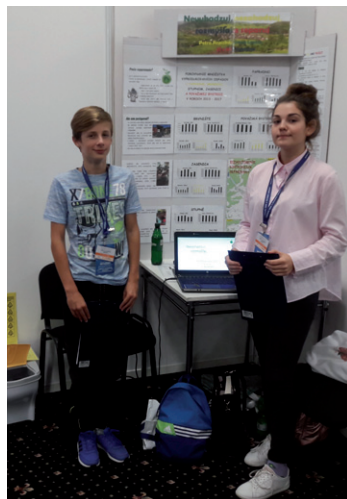
V roku 2017 sa ako 7-ročná stala absolútnou víťazkou tanečnej súťaže Disco dance v kategórii MINI, ktorá sa konala v Chomutove, ČR. Tento rok vo februári súťažila na Unlimited dance cup v Leviaciach, kde spolu s Vanesou Pavlovskou z Považskej Bystrice pod vedením Soni Bandúrovej Kardošovej získali bronz v kategórii duo výkonnostnej triedy A v detskej vekovej kategórii. (dm)

ZŠ s MŠ Papradno

Naši žiaci až na celoslovenskej súťaži

Festival vedy a techniky je súťažou vedecko-technických prác žiakov základných a stredných škôl z celého Slovenska. Celoslovenské kolo Festivalu vedy a techniky AMAVET 2018 bolo jedným z hlavných podujatí Týždňa vedy a techniky na Slovensku, nad ktorým prevzala záštitu ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR. Prácu hodnotí odborná porota zložená z vedcov či vysokoškolských pedagógov.

Hoci sa žiaci našej školy do súťaže zapojili prvýkrát, hneď sa im podarilo postúpiť až na celoslovenské kolo, ktoré sa konalo v Inchebe v Bratislave. **Petra Repiská a Šimon Levčík**, žiaci 8. triedy, s prácou Nevypadajú, nezahadzujú, rozmýšľajú a separujú zaujali odbornú porotu a postúpili z krajského kola Festivalu vedy a techniky až do celoslovenského kola. Aj keď si z Bratislavy neodniesli žiadne ocenenie, je

to veľký úspech pre nich aj pre našu školu, pretože sa prebojovali medzi 90 najlepších vedecko-technických prác. Ešte raz im srdečne blahoželáme a ďakujeme za skvelú reprezentáciu našej školy. Žiakov pripravovala PaedDr. Lenka Jandušíková.

Mesiace plné nových zážitkov

Deti z MŠ sa počas uplynulých mesiacov mohli tešiť z viacerých návštev. Prvým, kto do škôlky zavítal, bol píšťaľkár Jozef Pobočík ml. Priblížil im výrobu píšťaľ z Papradnianskej doliny a zahral na tomto hudobnom nástroji. Neskôr ich navštívil poľovník Miroslav Burdej, ktorý sa s nimi zvitával poľovníckym pozdravom. Oboznámil ich so starostlivosťou o zver v zimnom období a priniesol i ďalekohľad, ktorý si mohli vyskúšať. Našich škôlkarov prišla pozrieť aj regionálna autorka Mária Gáboríková, ktorá im priblížila, ako sa píše kniha, a zreprodukovala im príbeh zo svojej knihy Zvedavé húsky. Na pamiatku im venovala záložky s ilustráciou zo spomínaného diela.

Kolektív MŠ

Zima v družine

Vianoce sú asi pre každého z nás najkrajším obdobím roka. Ľudia sú k sebe milší, pozornejší, ohľaduplnejší... Všetko je krásne vyupratované, vysvietené a všade vôkol nás sála láska, pohoda a mier. Rovnako aj my v školskej družine sme sa veľmi tešili na príchod čarokrásnych Vianoc. Posledný deň v škole pred sviatkami sme si spríjemnili vianočnou besiedkou spojenou s obdarúvaním. Pod vianočným stromčekom si každé dieťa našlo nejaký ten darček a Ježiško nezabudol ani na darčeky pre celý školský klub. V januári sa v školskej družine uskutočnilo zábavné športové popoludnie. Deti sa veselo vyšantili v snehu, stavali snehuliaka aj napriek tomu, že sneh nemal požadované vlastnosti na jeho tvorbu, pretekali na klzákoch. Najväčšou zábavou však bola guľovačka pani učiteľiek, ktorú si deti vychutnali.

Počas zimného obdobia je potrebné dopĺňať vitamíny najmä deťom. A práve preto sme si s deťmi v školskej družine pripravili jablkovo-mrkvový šalát. Zápas so šúpaním a strúhaním bol pre deti dosť náročný, no svojou šikovnosťou a odhodlaním tento boj vyhrali a s radosťou si pochutnali na vlastnoručne pripravenej dobre.

Predvianočný lyžiarsky výcvik

Žiaci 7., 8. a 9. ročníka (26 žiakov a traja pedagógovia) sa v decembri zúčastnili lyžiarskeho výchovno-vzdelávacieho kurzu (LVVK) v lyžiarskom stredisku Jasenská dolina. Výcvik absolvovali so žiakmi ZŠ s MŠ Brvnište. Žiaci

woli rozdelení do piatich skupín, z toho jedna boli snowboardisti. Na výučbu lyžovania využili dvoch inštruktorov z lyžiarskej školy FATRASKI, jednu skupinu viedol Mgr. Krátky a jednu Mgr. Sokolíková. Všetci žiaci úspešne absolvovali výcvik s teoretickou výučbou. Poobede a večer sa o nich starala Mgr. Macošínová, hrávali spoločenské a kartové hry, rozvíjali komunikáciu v anglickom jazyku, tímovú spoluprácu, kreativitu, postreh... O ubytovanie, stravovanie a pitný režim sa postarali majitelia a zamestnanci penziónu Jarabina.

za ZŠ dm

Papradňanské kubečko

Prvá aprílová sobota patrila v Papradne folklóru. V KD sa uskutočnila najväčšia prehliadka folklóru v regióne Považská Bystrica a Púchov. Jej organizátormi boli Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici a obec Papradno. Do súťaže sa prihlásilo 250 účinkujúcich z 15 kolektívov, ktorí svoj talent prezentovali v 40 súťažných vystúpeniach. Od 10:00 h do 16:30 h sa predstavili spevácke skupiny, ľudové hudby, sólisti inštrumentalisti a sólisti speváci. Súťažiacich hodnotila odborná porota na čele s predsedníčkou Helenou Záhradníkovou, speváčkou kysuckých ľudových piesní. Porota mala ťažkú úlohu vybrať z množstva účinkujúcich tých skutočne najlepších interpretov, ktorí postúpili do krajského kola. Toto sa uskutoční 18. mája 2019 opäť v Papradne. Príďte pozvudiť víťazov regionálnych kôl, medzi ktorými sú i naši Podžiaranci. Budú súťažiť v dvoch kategóriách: spevácke skupiny a sólisti speváci.

Nočné Papradno v NASA

NASA (do slovenčiny zvyčajne prekladané ako Národný úrad pre letectvo a vesmír) je americká vládna agentúra zodpovedná za americký kozmický program a všeobecný výskum v oblasti letectva, ktorá každodenne na svojej internetovej stránke zverejňuje najkrajšie fotografie vesmíru nasnímané v noci. Koncom januára vybrali pracovníci NASA za fotografiu dňa snímku Ondreja Králika, na ktorej zachytil svetelný úkaz nad Vrchovou v Papradne.

Spolníca, krúpná, dokopi

a iné papradňanské dobroty...

Ukážka
z pripravovanej
knižky receptov
dávnych
papradňanských
jedál.

Povinnosti majiteľov psov

Skončila zima a ľudia si upratujú nielen svoje domovy, ale aj okolie rodinných domov. Veľa z vás sa pri tom stretá s nepeknyými zvyškami po psoch. Chceme preto pripomenúť majiteľom psov niektoré ich povinnosti:

- pes musí byť očkovaný a začipovaný,
- majiteľ psa musí platiť daň za psa,
- je zakázané púšťať psov na plochy detských ihrísk, športovísk, na cintorín, okolo kostola,
- majiteľ psa je povinný zberať exkrementy po svojom psovi,
- vodiť psa mimo chovného priestoru môže len osoba, ktorá je fyzicky a psychicky spôsobilá a schopná ho ovládať v každej situácii,
- nebezpečné druhy psov môžu byť vodené mimo chovného priestoru iba s náhubkom,
- majitelia si musia zabezpečiť svoje dvory tak, aby pes nemohol ujsť.

V Papradne máme vybudované pekné priestory pre deti, športoviská, oddychové zóny. Buďme ohľaduplní a neohrozíme voľne pobežujúcimi psami naše deti.

Úroveň vytriedenia je stále nízka

V roku 2018 sa v obci Papradno vyprodukovalo 569 ton odpadu. To znamená 227,6 kg na jedného obyvateľa. Tri štvrtiny z tohto množstva však skončilo na skládke a okrem negatívneho vplyvu na životné prostredie sme za jeho uloženie zaplatili takmer 22 tisíc eur. Od marca sa zmenil zákonný poplatok, ktorý musí každý, kto produkuje odpad, zaplatiť za to, že netriedi a odpad putuje na skládku. Jeho výška sa odvíja od úrovne vytriedenia. Obec Papradno tak bude platiť 10 €/tonu nevytriedeného odpadu (do marca sme platili 5,17 €/tonu). Táto sadzba napriek tomu, že je takmer dvojnásobná, nie je nemenná. Každý rok sa bude meniť podľa toho, koľko odpadu dokážu obyvatelia správne vytriediť. Platí základný princíp, že čím viac odpadu sa vytriedi, tým menej ho skončí na skládke a tým menší poplatok bude. Aký bude v roku 2020, ovplyvňujeme už dnes. Myslime na to! Žlté, zelené, oranžové a červené kontajnery preto plíme radšej ako klasické popolnice!

Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde...

Vo februári sa žiaci MŠ a ZŠ vyšantili na karnevaloch.

Fašiangy sú už tradične časom zábav, plesov a karnevalov. Karneval nechýbal ani na našej škole. Ba boli dokonca dva. Najskôr nás prekvapili nápaditými maskami deti z MŠ a potom žiaci ZŠ. Všetci si dali na výbere masiek naozaj záležať. Do sály KD zavítali rôzne rozprávkové bytosti: čarodejnice, víly, princezné, trpaslíci, lúpežníci i mnohé zvieratká. Masky sa veselo zabávali, šantili, tancovali, sú-

ťažili. Všetky boli krásne, a tak boli i všetky odmenené sladkou odmenou.

Najkrajšie masky mali:

na 1. stupni: Samuel Kurnocík – Išlo vajce na vandrovku, Petra Šmulíková – motýľ, Matúš Ciesarik – Arab.

na 2. stupni: Martin Burdej – rocker, Nina Zboranová – volské oko, Samuel Drábik – pán profesor.

Čo o karnevale povedali masky:

- * Ja by som bol rád, keby karneval býval každý mesiac.
- * Na karnevale sa mi najviac páčila hlasná hudba a tancovanie.
- * Ja som ani netancoval, len som behal po sále, až som bol strašne udýchaný.
- * Mne sa veľmi páčil motýľ, lebo mi pripomínal leto.
- * Toto vám poviem len tak pošušky: Omylom sa mi dostal do rúk čaj pre dospelých, mňam!
- * Teším sa o rok, ale karneval by mohol byť celé vyučovanie.

Najväčšou hviezdou bol kôň Gaštan

V sobotu pred Popolcovou stredou sa konal tradičný fašiangový sprievod obcou. Fantázia aktívnym účastníkom aj teraz fungovala na sto percent, a preto v ňom nechýbali väzni, trpaslíci, Snehulienka, rockeri, Máše či dokonca tabletky od bolesti. Sprievod bol výnimočný tým, že po štyroch rokoch sa masky prešli znova po celej obci, ale najmä štvornohou posilou – koňom s vozom. Od zdravotného strediska po Košiare ho ľudia vítali obcerstvením a aj nejaký ten trúnok pridali, aby maskám nebola zima. Do kroku im vyhrávala heligónka. Šišky, koláče, krúpna baba či „košiaranské švédske stoly“ príjemne potešili všetkých účastníkov, za čo všetkým od nich patrí veľké poďakovanie. Taktiež Miroslavovi Belušíkovi a jeho Gaštanovi, lebo dodali sprievodu to pravé orechové a deťom a aj okolostojacim zabezpečili pekné spomienky. Rovnako si vďaka zaslúžia aj samotné masky, ktoré sa napriek chladnému počasiu zapojili do sprievodu a šíрили dobrú náladu všade, kde prišli.

(Kultúrna komisia)

Karneval ZŠ s MŠ Papradno

Pri zelených stoloch

Počas vianočného obdobia sa v telocvični našej školy konal 0. ročník stolnotenisového turnaja na počesť Juraja Palka, ktorý organizoval Stolnotenisový klub Dalas Papradno. Turnaj bol určený pre hráčov Papradnianskej doliny. Na začiatku všetkých privítal hlavný rozhodca Marek Krátky, ktorý športovcom zároveň objasnil základné pravidlá a organizáciu turnaja. Súťažilo sa v dvoch kategóriách – žiaci do 16 rokov a dospelí. Do súťaže sa zapojilo spolu 22 hráčov, ktorí ukázali športového ducha a snahu po víťazstve. Avšak vyhrať môžu vždy len tí najlepší. (dm)

V prvej kategórii zvíťazil Adam Beník, 2. miesto patrilo Adriánovi Rakovi a na 3. priečke sa umiestnil Patrik Macháč. Víťazom druhej kategórie sa stal Miroslav Záhorec, striebro získal Milan Grbál, bronz Andrej Moravík. Občerstvenie prichystalo pohostinstvo Dalas a nechýbalo ani z domu prinesené chutné vianočné pečivo. Počas celého turnaja panovala v telocvični priateľská atmosféra a hralo sa v duchu fair-play.

Stolnotenisový klub Považská Bystrica usporiadal majstrovstvá v oblastnom stolnom tenise. Úspešnou bola aj naša Martina Říčková, ktorá skončila tretia.

Tohtoročná zima priala zimným športom. Lyžovalo sa nielen v lyžiarskom stredisku na Podjavorníku, ale naši turisti urobili ratriákom lyžiarsku stopu pre bežkárov po celom chotári blízko dediny – od Vrchovej až poza Hôrku. I zásluhou nich si bežkári užívali zimu a krásne výhľady na okolitú zimnú prírodu.

Hoří, má panenka

Nový rok 2019 sme už tradične privítali novoročným kúpaním sa pri stavnici v rieke Papradnianke. Táto akcia priťahla veľké množstvo divákov, preto v jej organizovaní budeme aj naďalej pokračovať, každý rok zvyšovať jej úroveň a dopĺňať množstvo sprievodného programu.

Stres v našich radoch začal stúpať, ako sa približoval dátum 19.1.2019. Tento deň sa zapísal do našej kroniky veľkými písmenami. Zorganizovali sme Prvý reprezentačný ples hasičov Papradno. Organizácia bola veľmi náročná, ale keď každý prispel svojou troškou, výsledok stál za to.

A prečo názov článku Hoří, má panenka? Často sa stáva, že počas konania nejakej akcie hasičmi z našej doliny, niekde horí. Bohužiaľ, nebolo tomu inak ani teraz. Sedem hodín pred začiatkom plesu sme boli vyslaní Krajským operačným strediskom k požiaru chaty v Brusnom. Všetci členovia zanechali posledné prípravy plesu v kultúrnom dome a utekali hasiť. Ďakujeme aj ostatným zborom z doliny za rýchlu pomoc a dobrú spoluprácu. Bohužiaľ, kvôli neprístupnému terénu sa nám chatu nepodarilo zachrániť. V takýchto prípadoch sme bezmocní. Ale náš večer sa blížil. Krásna výzdoba, bohatá tombola, oku lahodiace chutné jedlá od výmyslu sveta a v neposlednom rade skvelí hostia, to bola záruka, že sme sa zabávali do skorých ranných hodín. Tanečný parket sa zaplnil hneď od úvodného valčíka a hudobná skupina IMPULZ nenechala nikoho sedieť na stoličke. Veľký úspech zaznamenala speváčka Beáta Dubasová, ktorá zaspievala svoje najväčšie hity, a tak spravila náš ples nezabudnuteľným. Už teraz sú prípravy na budúcoročný ples v plnom prúde a my veríme, že bude ešte lepší.

Po snehu už niet ani stopy, čo vzbudzuje obavy z možného vypaľovania suchej trávy. Preto prosíme o dodržiavanie zákazu vypaľovania, aby sme nemuseli zasahovať pri takýchto zbytočných požiaroch z dôvodu ľudskej ľahostajnosti. Aj v tomto roku budeme nápomocní v obci a tam, kde to bude potrebné.

Prajeme vám úspešný rok bez požiarov a nežiaducich situácií.

Bohu na slávu, bližnemu na pomoc!

Boris Balušík, predseda DHZ Papradno